

الله
الله
الله

ARVAD

دانشگاه یزد

مجتمع هنر و معماری
دانشگاه معماری و شهرسازی

پایان نامه
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
معماری

خانه سینمای جوان
(با رویکرد تعامل میان سینما و معماری)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

استاد راهنمای:

مهندس محمد حسین مسعودی

دکتر مسعود نبی میبدی

پژوهش و نگارش:
احمد شیخی نارانی

آبان ۱۳۸۶

۹۴۷۰۲

تقدیم به عزیزترین هایم

مادرم و پدرم

و تقدیم به

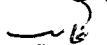
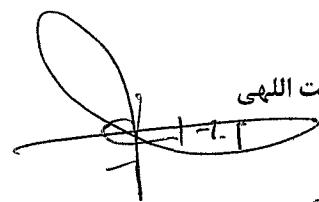
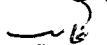
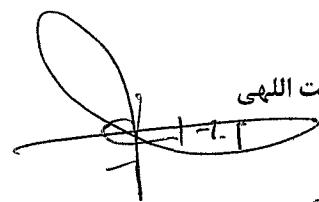
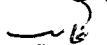
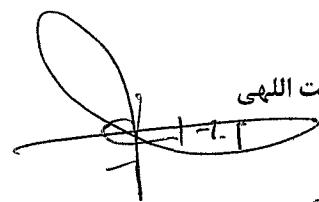
برادرم

و

خواهرم

با تشکر از زحمات استاد گرامی

مهندس محمد حسین مسعودی و دکتر حسین نبی میبدی که مرا در طی این
مسیر راهنمایی نمودند.

شناسه: ب/ک ۳/	صور تجلیسه دفاعیه پایان نامه دانشجوی دوره کارشناسی ارشد	 مدیریت تحصیلات تکمیلی																		
<p>جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی: آقای احمد شیخی دانشجوی کارشناسی ارشد مجتمع هنر و معماری دانشگاه یزد در رشته /گرایش معماری تحت عنوان: طراحی خانه سینما جوان تهران (با رویکرد تعامل میان معماری و سینما) و تعداد واحد: ۶ در تاریخ ۱۴۰۶/۱۲ با حضور اعضا هیأت داوران (به شرح ذیل) تشکیل گردید. پس از ارزیابی پایان نامه توسط هیأت داوران، پایان نامه با نمره: به عدد ۰/۷۷ و به حروف جهت سیزده و درجه برتر مورد تصویب قرار گرفت.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding-bottom: 5px;"><u>عنوان</u></th> <th style="text-align: center; padding-bottom: 5px;"><u>نام و نام خانوادگی</u></th> <th style="text-align: center; padding-bottom: 5px;"><u>امضاء</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">استاد/ استادان راهنما:</td> <td style="text-align: center;">۱- مهندس محمدحسین مسعودی</td> <td style="text-align: center;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">استاد/ استادان مشاور:</td> <td style="text-align: center;">۲- " مسعود نبی میبدی خالی</td> <td style="text-align: center;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">متخصص و صاحب نظر داخلی:</td> <td style="text-align: center;">دکتر محمدحسین آیت الله</td> <td style="text-align: center;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">متخصص و صاحب نظر خارجی:</td> <td style="text-align: center;">دکتر حمید نبی</td> <td style="text-align: center;"></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center; padding-top: 20px;"> نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (ناظر) نام و نام خانوادگی: دکتر سید محمد تقی المدرسی امضاء: </td> </tr> </tbody> </table>			<u>عنوان</u>	<u>نام و نام خانوادگی</u>	<u>امضاء</u>	استاد/ استادان راهنما:	۱- مهندس محمدحسین مسعودی		استاد/ استادان مشاور:	۲- " مسعود نبی میبدی خالی		متخصص و صاحب نظر داخلی:	دکتر محمدحسین آیت الله		متخصص و صاحب نظر خارجی:	دکتر حمید نبی		نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (ناظر) نام و نام خانوادگی: دکتر سید محمد تقی المدرسی امضاء:		
<u>عنوان</u>	<u>نام و نام خانوادگی</u>	<u>امضاء</u>																		
استاد/ استادان راهنما:	۱- مهندس محمدحسین مسعودی																			
استاد/ استادان مشاور:	۲- " مسعود نبی میبدی خالی																			
متخصص و صاحب نظر داخلی:	دکتر محمدحسین آیت الله																			
متخصص و صاحب نظر خارجی:	دکتر حمید نبی																			
نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (ناظر) نام و نام خانوادگی: دکتر سید محمد تقی المدرسی امضاء:																				

چکیده:

ما در روزگارانی زندگی می کنیم که مرزبندی میان مفاهیم و تعاریف دیروز کمی مشکل مینماید. در روزگاران ما کلمات مفاهیم خاص و ثابت خویش را ندارند، عرصه ها و حدود کلمات گسترده‌تر از دیروز گشته. این واقعیت در مسائل هنری که همیشه پیشرو بوده اند به عینه قابل تمس است. هنر اولین مقوله‌ای است که به شکستن مرزهای مفاهیم و تعاریف قدم نهاده است. در دوران مدرن بود که هنرمندان با تلفیق هنرهای مختلف هنرهایی دگرگونه خلق کردند تا عقاید و آراء خویش را به گوش مردم برسانند.

می توان گفت که سینما و معماری هر دو به خلق قضا و روح زندگی می پردازند، ابطه آنها در واדי مفهوم بسیار به یکدیگر نزدیک گشته است. قضا سازی ها و اندیشه های ایدولوژیک سینماگران و معماران در این روزگار با مفاهیمی مشابه به سمت جلو هدایت می شود. آنچه که سینما را به معماری و معماری را به سینما نزدیک می کند، تنها واگان مشترک نیست، بلکه مفاهیم مشترک است که با تشریح کردن این مفاهیم در عرصه میان رشته‌ای می توان ارجاعات و ابزاری مناسب برای یاری گرفتن و پیشبرد هر دو رشته هنری و در نهایت به آرامش رسانیدن روح سرگشته آدمی در مکانی خلق شده هر چند مدتی کوتاه، قدمی کوچک برداشت. خواه این صندلی در تاریکی سال سینما و مکان ذهنی فیلم باشد و خواه مکان حقیقی در گوشه‌ای از ساختمان.

این پروژه بر آن شده است تا به کمک عناصر صوری و خیالی هنر سینما و عناصر مادی و واقعی هنر معماری (مانند فضا، زمان و حرکت) و بدست آوردن نقاط و ظراحتهای مشترک و نامشترک میان آنها و پیوند زدن این عناصر با یکدیگر و بررسی، تجزیه و تحلیل آنها، به ایده‌ها، راه کارها و احکامی بررسد و این ایده‌ها و احکام را در روند طراحی یک قضا ایاموزشی اداری به کار بندد.

فهرست

فصل اول

2	1-1) هنر سینما چیست؟
4	2-1) شناخت سینما
5	3-1) اهمیت سینما
6	4-1) وجود مختلف تأثیرگذاری سینما بر فرهنگ
7	5-1) دلایل اهمیت سینما در تعامل فرهنگ‌ها
9	6-1) سینما یک رسانه است
12	7-1) سینما یک صنعت است
14	8-1) سینما یک هنر است
16	1-8-1) عناصر بصری قلب بندی(کادر بندی)
20	2-8-1) زاویه دوربین(دیدگاه فیلمساز و بیننده)
22	3-8-1) میزانس
24	4-8-1) تدوین

فصل دوم

28	1-2) عصر مجازی شدن چیست؟
29	2-2) موج چهارم یا عصر مجازی

30	(3) معماری در سینما - سینما در معماری
30	(1) سینما هنری چند بعدی
37	(4) عناصر مشترک میان دو هنر سینما و معماری
37	(1) فضا
38	(1-1) فضا در سینما و معماری
38	(2) فضا در معماری
40	(3) فضا در سینما
40	(2-1) فضای قیزیکی در سینما
40	(3-1) فضای تدوینی
41	(4-1) فضای صوتی
42	(5) قاب بندی و تاثیر آن بر فضا در سینما
42	(6) تاثیر میزانس بر فضای سینمایی
44	(7) نتیجه گیری
46	(2) زمان
46	(1-2) زمان در سینما و معماری
46	(2-2) زمان در معماری
47	(3) زمان در سینما
47	(4-2) چهره های زمان در سینما
47	(5-2) زمان نمایشی
48	(6-2) زمان روانی
48	(7) زمان مادی
49	(8-2) نتیجه گیری

50	(3-4-2) حرکت
51	(1-3-4-2) حرکت در سینما
51	(2-3-4-2) حرکت انسانها و اشیا
52	(3-3-4-2) حرکت دوربین
53	(4-3-4-2) حرکت به واسطه تدوین (مونتاژ)
54	(5-3-4-2) نمای بلند: حرکت و زمان جای گزین تدوین
55	(6-3-4-2) حرکت در معماری
55	(7-3-4-2) حرکت عناصر و اجزاء یک بنا
56	(8-3-4-2) اجزاء ثابت
57	(9-3-4-2) اجزائی با قابلیت حرکتی محدود
57	(10-3-4-2) حرکت ناظر در فضای معماری
59	(11-3-4-2) حرکت ذهنی توسط قابلیتهای قضا
62	(5-2) بررسی تطبیقی حرکت در دو هنر سینما و معماری
64	(6-2) نتیجه گیری

فصل سوم

67	(1-3) مقدمه
68	(2-3) چرا خانه سینمای جوان؟
69	(3-3) سیر تحول تاریخ سینما در ایران
71	(4-3) تاریخ آموزش هنرهای نمایشی در ایران
73	(5-3) معرفی خانه سینمای جوان
76	(1-5-3) فعالیتهای انجمن سینما گران جوان

76	1-1-5-3) استودیو حرفه‌ای صدا و تصویر
77	2-1-5-3) اخذ مجوز قیلمبرداری در سطح شهر از نیروی انتظامی
78	3-1-5-3) اخذ پروانه ساخت و نمایش از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
78	4-1-5-3) معرفی عوامل
78	5-1-5-3) معرفی فیلم‌نامه
79	6-1-5-3) خدمات صنفی
79	7-1-5-3) راهه تجهیزات و لوازم ارزان قیمت سینمایی
79	8-1-5-3) معرفی بازیگر
80	9-1-5-3) تولید مشارکتی
80	2-5-3) اهداف خاله سینمای جوان
80	1-2-5-3) آموزش به علاقمندان و هنرجویان و پرورش استعدادهای جوان
80	2-2-5-3) جذب هنرمندان و دانشجویان هنر
81	3-2-5-3) جذب اساتید و خبرگان هنر سینما
81	4-2-5-3) انتشار نشریات سینمایی
81	5-2-5-3) برگزاری سمینارها و گردهمایی‌هایی در زمینه سینما
	6-2-5-3) بروایی جشنواره‌های سینمایی مخصوص و افراد
81	آماتور در سطح کشور و هماهنگی این جشنواره‌ها در سطح بین‌المللی
82	3-5-3) اهداف جانبه
83	6-3) برنامه فیزیکی طرح
83	1-6-3) حوزه پندی پروژه
83	1-1-6-3) حوزه اداری
83	2-1-6-3) حوزه آموزشی و مطالعاتی

84	3-1-6-3) حوزه نمایشی و مراسم
84	4-1-6-3) حوزه خدمات
85	2-6-3) حوزه پندی خانه سینمای جوان
86	3-6-3) جداول ریزفضاها

فصل چهارم

94	1-4) مقدمه
95	2-4) موقعیت جغرافیایی
96	3-4) دما
96	4-4) رطوبت نسبی
97	5-4) بارندگی
97	6-4) تابش خورشید
98	7-4) باد
100	8-4) جهت استقرار ساختمان
101	9-4) نتایج

فصل پنجم

104	1-5) مقدمه
105	2-5) بررسی روند 200 سال توسعه و گسترش شهر تهران
107	3-5) سیمای طبیعی و جغرافیایی بستر تهران
107	1-3-5) عوارض طبیعی شهر تهران
108	2-3-5) زمین شناسی و مقاومت خاک

109	3-3-5) لرزه شناسی
110	4-5) چگونگی موقعیت پارک لاله
111	5-5) مکانیابی خانه سینمای جوان
111	1-5-5) توانهای طبیعی
112	2-5-5) توانهای شهری
112	3-5-5) توانهای چشم انداز
113	4-5-5) توانهای دسترسی و حرکتی
113	6-5) معرفی سایت
116	1-6-5) ویژگیهای ارتباطی و ترافیکی در خیابان کارگر
117	2-6-5) ویژگیهای قضایی و منظر در خیابان کارگر
117	3-6-5) موقعیت، دسترسی و راههای مجاور اراضی طرح
118	4-6-5) معرفی کاربریهای همچوار
122	7-5) نتایج

فصل ششم

124	1-6) مقدمه
125	2-6) مبانی نظری
126	3-6) مراحل شکل گیری کانسپت
127	4-6) معرفی طرح نهایی
132	6-6) نقشه ها
138	5-6) منابع و مأخذ

فهرست عکس ها

فصل اول

- 17 تصویر(۱-۱) فیلم برادران لومیر
- 18 تصویر(۱-۲) فیلم قاعده بازی (زان رنوار)
- 19 تصویر(۱-۳) صحنه ای از فیلمهای ازو
- 21 تصویر(۱-۴) فیلم بانوی در دریاچه (ابرت مونتگمری)
- 23 تصویر(۱-۵) نورپردازی در فیلم
- 25 تصویر(۱-۶) تدوین در فیلم
- 25 تصویر(۱-۷) تدوین در فیلم

فصل دوم

- 40 تصویر(۲-۱) کیفیتهای فضا
- 41 تصویر(۲-۲) نمای معکوس
- 42 تصویر(۲-۳) فیلم مصالب ژاندارک ساخته کارل تکودور درایر
- 52 تصویر(۲-۴) فیلم آین گروه خشن ساخته سام پکین
- 58 تصویر(۲-۵) زبان و کشف واقعیت

فصل سوم

- 76 تصویر(۳-۱) استودیو ضبط صدا

76	تصویر(2-3) استودیو ضبط صدا
76	تصویر(3-3) پاکس مونتاژ
75	تصویر(3-3) پاکس مونتاژ

فصل چهارم

95	تصویر(1-4) موقعیت پارک لاله نسبت به ایستگاه های هواشناسی
97	تصویر(2-4) موقعیت تابش خورشید در عرض 35 جغرافیایی
100	تصویر (3-4) جهت استقرار ساختمان

فصل پنجم

108	تصویر(5-1) نقشه پهنۀ بندی زلزله در شهر تهران
110	تصویر(5-2) چگونگی موقعیت پارک لاله
113	تصویر(5-3) توانهای دسترسی و حرکتی
113	تصویر(5-4) سایت
114	تصویر(5-5) ارتباط مستقیم خیابان با سایت
114	تصویر(5-6) دسترسی از طریق پارک
114	تصویر(5-7) دسترسی مستقیم با خیابان کارگر
115	تصویر(5-8) نوار سبز جبهه غربی سایت
115	تصویر(5-9) برش غرضی از گذر بین پارک و سایت
115	تصویر(5-10) برش عرضی از خیابان کارگر

116	تصویر(5-11) ویژگی ارتباطی و ترافیکی خیابان کارگر
117	تصویر(5-12) ویژگی فضایی و منظر خیابان کارگر
118	تصویر(7-13) موقعیت ، دسترسی و راههای همچوار
119	تصویر(5-14) کاربریهای همچوار

فصل ششم

126	تصویر(1-6) دیاگرام طرح
126	تصویر(6-2) محور های مهم سایت
126	تصویر(6-3) ارتباط سایت با اطراف
127	تصویر(6-4) کانسپت شماره یک
127	تصویر(6-5) کانسپت شماره دو
127	تصویر(6-6) کانسپت شماره سه
129	تصویر(6-7) روند شکل گیری کانسپت سوم
131	تصویر(6-8) مرحله نهایی طرح

فهرست جداول

فصل دوم

45	جدول(1-2) فضا
49	جدول(2-2) زمان
61	جدول(3-2) حرکت

فصل سوم

85	جدول(1-3) حوزه بندی خانه سینمای جوان
86	جدول(2-3) ریزفضاهای حوزه مدیریت و اطلاع رسانی
88	جدول(3-3) ریزفضاهای حوزه نمایش و مراسم
89	جدول(4-3) ریزفضاهای حوزه آموزشی و مطالعاتی
91	جدول(5-3) ریزفضاهای حوزه خدماتی

فصل چهارم

98	جدول(1-4) میزان وزش باد تهران در فصول مختلف
99	جدول(2-4) جهت وزش باد در جهات
99	جدول(3-4) جهت باد پاد تهران در فصول مختلف

فصل پنجم

106	جدول(5-1) آمار جمعیتی و مساحتی تهران در گذر زمان
-----	--

فصل اول

۱-۱) هنر سینما چیست؟^۱

هزاره جدید که جوامع به سوی جهانی شدن (Globalization) رهنمون می‌شوند، دیگر هیچ فرهنگی (Culture) نمی‌تواند در ارزوایی کامل از سایر فرهنگ‌ها به سر برده. در جهان رو به یکپارچگی، فرهنگ‌ها با یکدیگر تعامل داشته و از یکدیگر متأثر می‌شوند. همچنان که توبهای بیلیارد از یکدیگر تاثیر می‌پذیرند. در هزاره سوم دیگر تدبیر تعصبات، به دور از منطق افکار عمومی جهان، شایسته نیست. زیرا که این‌گونه تعصبات، موجب ایجاد دسته‌بندی‌های اجتماعی، با ساختارهای فکری خاص شده که به تدریج موجب ایجاد تنیش، تضاد و معادلت در روابط فی‌ملبین می‌شود. (همانند حکومت طالبان در افغانستان یا حکومت صرب‌ها در یوگسلاوی). هر چند که دین‌ها و زبان‌های گوناگون موجب تنوع فرهنگ‌ها گشته است ولیکن فرهنگ‌ها به دور از جنگ و حذف یکدیگر، با اتخاذ روش‌های مناسب جهت استفاده صحیح و کارآمد از قابلیت‌ها و استعدادهای بالقوه و بالقلع یکدیگر، می‌توانند در کنار هم به حیات خویش آدامه دهند، که خود این روابط موجب ایجاد ارتباطات گسترده فرهنگی در سطح بین‌المللی می‌گردند.

در اینجا ذکر این نکته ضروری است که در ارتباط میان فرهنگ‌ها، هیچ گاه عقاید ملی، مذهبی، زبان و آرمان‌های اجتماعی آنها تحت تهدیدات انقراض فرهنگ جهانی قرار نمی‌گیرد و فرهنگ‌های گوناگون با ارج نهادن بر باورهای دینی و پیشینه‌های تاریخی و ملی سایر جوامع، در کنار هم و متأثر از یکدیگر قرار می‌گیرند. جهت دست‌یابی به این تعامل مثبت فرهنگی، باید از افراد صاحب‌نظر در عرصه فرهنگ و هنر بهره گرفت، زیرا عالمان فرهنگی و هنرمندان، مصالح

^۱ - برگرفته از - محمودی - حسن - مقاله سینما زبان مشترک قرن بیستم - چاپ نشده - محر

جامعه بشری را در نظر می‌گیرند و این نقطه مقابل عملکرد سیاستمداران است و در نتیجه این هم‌آدیشی نظری و عملی، در سطح بین‌الملل، شاهد ارتقاء دانش کلی جهان در تمامی زمینه‌ها خواهیم بود. در میان هنرها و وسائل ارتباط فرهنگی، سینما از اهمیت بسزایی برخوردار بوده و تأثیر مخاطبین از سینما و فرهنگ‌ها از یکدیگر نشان‌دهنده جایگاه مهم سینما در روابط بین‌المللی است.

۲-۱) شناخت سینما^۲

سینما، این جادوی تصویر زنده‌ای که در تالار تاریک روی پرده پدیدار می‌شود، نزدیک به یک قرن است که در سراسر جهان مردم علاقه‌مند را به سوی خود می‌کشاند. در طی این مدت ساختن فیلم با دستگاه ناظهور در سال ۱۸۹۵ رفته به هنر قرن بیستم تبدیل شد. در اوآخر سده نوزدهم به طور همزمان در فرانسه، آمریکا، انگلستان و روسیه فکر به حرکت درآوردن تصاویر مطرح شد. دو عاملی که برای تحقق این فکر لازم بود، یعنی عکاسی و الکتریسیته، پیش‌تر از این بوجود آمده بود، بنابراین ظهور پدیدهای موسوم به «تصاویر متحرک» نیز غیرقابل تصور نبود.

در سالی که پیتر هارک راجت، فرضیه خود را درباره تصویر و رابطه آن با اشیاء متحرک منتشر کرد، پیشرفت به سوی عکس‌های متحرک و برگرداندن بر روی پرده سریع شد. راجت فرضیه خود را در سال ۱۸۲۴ در لندن اعلام نمود و همان موقع در فرانسه شخصی به نام ژوزف فورنپس روش علمی عکسبرداری و اصول آن را مشخص کرد در سال ۱۸۸۸ جورج ایستمن دوربین عکاسی خود را به بازار عرضه کرد. به دنبال آن پدید آمدن فیلم در سال ۱۸۹۹. ادیسون توانست پس از ده سال تجربه دستگاهی به نام فونوگراف بسازد که صدا را روی استوانه‌های مومی خبط می‌کرد و پس می‌داد تا اینکه ادیسون مشکل فنی حرکت فیلم را در دوربین حل نمود. و در همان سال با کینوتوسکوپ، فیلم کوتاهی ساخت که در آن خودش دیده می‌شد و سخن می‌گفت در سال ۱۸۹۴، اتفاقهای شهر فرنگ در گوش و گزار آمریکا پدید آمد و به دنبال آن در سال ۱۸۹۵ به طور همزمان در آمریکا، فرانسه و روسیه با نمایش دادن تصویرهای متحرک بر روی پرده سفید، اشتیاق زیادی در مردم پدید آمد.

²- شیخی، احمد؛ مجتمع سینمایی قیطریه/ دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۸۳
4